

VANKUVERIO PRINCIPAI

VANKUVERIO PRINCIPAI DĖL
TAIKOS PALAIKYMO IR VAIKŲ KARIŲ
VERBAVIMO IR IŠNAUDOJIMO PREVENCIJOS

Mes, valstybės narės, remiančios Vankuverio principus dėl taikos palaikymo ir vaikų karių verbavimo ir išnaudojimo,

esame susirūpinę dėl plačiai paplitusio ginkluotųjų pajėgų ir ginkluotų grupuočių vykdomo vaikų verbavimo ir išnaudojimo ginkluotuose konfliktuose, įskaitant jų, kaip kovotojų, virėjų, nešikų, informacijos perdavėjų, šnipų išnaudojimą ar seksualinį išnaudojimą bei kitų sunkių vaiko teisių pažeidimų ginkluotų konfliktų vietovėse,

dar kartą patvirtindamos savo tvirtą įsipareigojimą užtikrinti ginkluotų konfliktų paveiktų vaikų apsaugą ir nutraukti sunkiems vaikų teisių pažeidimus bei užkirsti jiems kelią¹,

pripažindamos, kad vaikų verbavimas ir išnaudojimas dominuoja šiuo metu vykstančių taikos palaikymo operacijų teritorijose ir primindamos, kad taikos palaikymas gali vaidinti svarbų vaidmenį užkertant kelią sunkiems vaikų teisių pažeidimams ginkluotuose konfliktuose,

pripažindamos, kad Jungtinės Tautos, valstybės narės, pilietinė visuomenė ir kiti atitinkami veikėjai ėmėsi svarbių žingsnių, siekdami atkreipti dėmesį į vaikų karių verbavimą ir išnaudojimą ir spręsti šią problemą,

primindamos Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas 1261 (1991), 1314 (2000), 1379 (2001), 1460 (2013), 1539 (2004), 1612 (2005), 1882 (2009), 1998 (2011), 2068 (2012), 2143 (2014) ir 2225 (2015),

remdamosi dešimtmetį sėkmingai įgyvendinamais Paryžiaus principais ir siekdamas toliau skleisti juose išdėstytas gaires ir nurodymus dėl taikos palaikymo situacijos,

pabrėždamos poreikį svarbiausiu klausimu pripažinti vaikų karių verbavimą ir išnaudojimą ir vykdyti jo prevenciją taikos palaikymo

operacijų vietose, pažymint ypač svarbų prevencijos vaidmenį taikai ir saugumui pasiekti ir atsižvelgdamos į skirtingą tokio išnaudojimo poveikį mergaitėms ir berniukams,

Įsipareigojame

Įgaliojimai

1. ryžtingai raginti įtraukti atitinkamas vaikų apsaugos nuostatas, įskaitant vaikų karių verbavimo ir išnaudojimo prevenciją, į visus Jungtinių Tautų taikos palaikymo mandatus, įskaitant regionines taikos palaikymo operacijas

Planavimas

2. teikti pirmenybę vaikų karių verbavimo ir išnaudojimo prevencijos klausimui visų taikos palaikymo operacijų strateginiuose ir veiklos planuose,

Išankstinis įspėjimas

3. remti Jungtinių Tautų pastangas, siekiant stebėti, pranešti, nustatyti ir reaguoti į išankstinio perspėjimo apie vaikų karių verbavimą ir išnaudojimą signalus, pripažįstant, kad tokie veiksmai gali virsti karo nusikaltimais ir tapti pirmu žingsniu, vedančiu prie kitų karo nusikaltimų, įskaitant išpuolius prieš civilius ir civilinius objektus, nusikaltimus žmoniškumui ir genocidą,

Vaikų teisių apsaugos centrai

4. nurodyti įsteigti vaikų apsaugos centrus (paskirti pagrindinius atsakingus asmenis) misijos vadovavimo struktūrose – tiek karinėse, tiek policijos–, remti bendro tarptautinio standarto kūrimą tokių centrų/ atsakingų darbuotojų mokymams ir atestavimui, kuri patvirtintų dalyvaujančios šalys ir Jungtinės Tautos, ir sudaryti sąlygas bei skatinti aktyvų tokių centrų/atsakingų darbuotojų tarpusavio bendravimą, koordinavimą ir

išnaudojimas; seksualinis smurtas prieš vaikus; vaikų pagrobimas; išpuoliai mokyklose ir ligoninėse; atsisakymas suteikti humanitarinę pagalbą vaikams.

¹ Sunkūs pažeidimai reiškia Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nurodytus šešis sunkius pažeidimus: vaikų žudymas ir luošinimas; vaikų, kaip karių, verbavimas ir

bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su civiliniais patarėjais vaikų teisių apsaugos klausimais bei kitais vaikų teisių apsaugos specialistais,

Mokymai

5. užtikrinti mūsų taikos palaikymo pajėgų karių mokymus vaikų apsaugos klausimais prieš jiems išvykstant į taikos palaikymo operacijas ir įtraukti vaikų karių verbavimo ir išnaudojimo prevencijos temą bei aiškius nurodymus dėl bendravimo su vaikais, siejamais su ginkluotomis pajėgomis ar ginkluotomis grupuotėmis, į mūsų taikos palaikymo pajėgų mokymus, švietimą ir doktriną, laikantis Jungtinių Tautų patvirtinto bendrai priimto tarptautinio standarto, ir įsipareigoti reguliariai peržiūrėti tokius mokymus ir doktriną veiksmingumui užtikrinti.

Priežiūra ir pranešimai

6. imtis veiksmų, siekiant užtikrinti, kad mūsų taikos palaikymo pajėgų kariai praneštų apie sunkių vaikų teisių pažeidimų atvejus ginkluoto konflikto situacijose, įskaitant vaikų verbavimą ir išnaudojimą, Jungtinių Tautų vaikų teisių apsaugos patarėjams arba per atitinkamus kanalus, įsteigtus taikos palaikymo operacijose, ir įtraukti tokias priežiūros ir atskaitomybės priemones į mūsų misijų įgaliojimus ir taikos palaikymo mokymus,

Vaikų apsauga ir priežiūra

7. imtis iniciatyvių priemonių, siekiant užtikrinti, kad su visais vaikais, įskaitant tuos, kurie susiję su ginkluotomis pajėgomis ir ginkluotomis grupuotėmis, kurie susisiečia su mūsų taikdariais taikos palaikymo operacijų metu, būtų elgiamasi vadovaujantis tarptautine humanitarine teise ir taikomomis tarpautinėmis žmogaus teisių normomis, ypatingą dėmesį kreipiant į jų, kaip vaikų, padėtį ir kad jie būtų apsaugoti nuo tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų ir taikomų tarptautinių žmogaus teisių normų pažeidimų ir kad visi vaikų priežiūros ir pagalbos tokiems vaikams klausimai būtų tinkamai sprendžiami ir apie juos būtų pranešta misijų vadovams ir atitinkamiems pagal karinės

subordinacijos struktūrą asmenims kuo skubiau pagal esamas aplinkybes,

Prevencija

8. veiksmingai reaguoti į gautą patikimą informaciją ir, kai leidžiama misijos mandatu ir pagal mūsų įsipareigojimo taisykles, apsaugoti vaikus, kuriems gresia pavojus būti verbuojamiems ar išnaudojamiems kaip vaikai kariai ir užkirsti kelią kitiems sunkiems pažeidimams;

Sulaikymas

9. užtikrinti, kad su visais pagal konkrečios misijos įsipareigojimo karines taisykles sugautais ir (arba) sulaikytais vaikais būtų elgiamasi pagal tarptautines normas ir standartus bei atsižvelgiant į konkrečią tokių vaikų padėtį, jų poreikius ir teises bei užtikrinti, kad sulaikymas bus naudojamas kaip paskutinės išeities priemonė, kiek įmanoma trumpiau ir taip, kad kuo geriau atitiktų vaiko interesus ir kad vaikai būtų skubiai perduoti vaikų teisių apsaugos specialistams ir civilinėms institucijoms pagal nustatytą tvarką ir gaires,

Elgesys ir drausmė

10. siekti, kad mūsų darbuotojai laikytųsi aukščiausių elgesio normų ir veiksmingai bei skaidriai vykdytų tyrimus bei baudžiamąjį persekiojimą dėl galimo smurto prieš vaikus, įskaitant mūsų taikos palaikymo pajėgų vykdytą seksualinį išnaudojimą ir prievartą, kai taikytina, laikydamiės galiojančių šalies įstatymų arba bendradarbiaudami su kompetentinga institucija;

Moterų indėlis

11. pripažinti esminį moterų indėlį į taikos palaikymo veiklos veiksmingumą ir skirtingą moterų ir vyrų vaidmenį užtikrinant vaikų apsaugą ir vaikų karių verbavimo ir išnaudojimo prevenciją,

Nusiginklavimas, demobilizacija ir reintegracija (NDR)

12. užtikrinti, kad vaikai kariai taptų prioritetiniu visos Jungtinių Tautų remiamo nusiginklavimo, demobilizacijos ir reinteracijos planavimo ir įgyvendinimo klausimu ir, kai taikytina, į repatriacijos procedūras, atsižvelgiant į jų konkrečius poreikius, įskaitant tuos, kurie susiję su lytimi, amžiumi ir jų tapatybės veiksniais, padėti jiems sėkmingai pradėti normalų gyvenimą ir užkirsti kelią jų pakartotiniam verbavimui;

Psichinė sveikata

13. aktyviai skatinti ir remti tyrimus dėl darbuotojų, susiduriančių su vaikais kariais, patirtų traumų ir bendrauti su ginkluotų konfliktų paveiktais vaikais ir užtikrinti tinkamą darbuotojų pasiruošimą dislokavimui bei užtikrinti dvasinės sveikatos stiprinimą tiek dislokavimo metu, tiek po jo,

Taikos procesai

14. remti vaikų apsaugos nuostatų įtraukimą į taikos procesų, taikos susitarimų ir atsigavimo po konflikto bei rekonstrukcinių darbų sąlygas, atkreipiant dėmesį į vaikų pažeidžiamumą ir jų apsaugos poreikį, jų rehabilitacijos ir reintegracijos į jų bendruomenes svarbą ir į būtinybę užkirsti kelią vaikų karių verbavimui ir išnaudojimui ir nutraukti jį užtikrinant ilgalaikę ir tvarią taiką,

Sankcijos

15. remti vaikų verbavimo ir išnaudojimo problemos, kaip kriterijaus sankcijoms taikyti, įtraukimą į Jungtinių Tautų sankcijų taikymo režimą, skirtą politiniam konfliktų, susijusių su taikos operacijomis, sprendimui užtikrinti

Geriausios praktikos pavyzdžiai

16. dalytis su kitomis valstybėmis narėmis ir Jungtinėmis Tautomis geriausios praktikos pavyzdžiais ir išmoktomis pamokomis, siekiant užkirsti kelią vaikų karių verbavimui ir išnaudojimui taikos palaikymo misijose

kitos gairės

17. atsižvelgiant į tai, siekti proceso tobulinimo, tariantis su valstybėmis narėmis, Jungtinėmis Tautomis ir vaikų apsaugos specialistais dėl veiklos gairių įgyvendinant šiuos principus.

VANKUVERIS, KANADA

2017 M. LAPKRIČIO 15 D.